

סדר וידוי ותפילות לחולה לפי נוסח אשכנזים

הנחיות כלליות:

(א) אמירת **היודי** חשובה מאוד וישנה עדיפות לומר את היודי כאשר החולה בהכרה ומבין את הנאמר ואם ישנה אפשרות גם יאמר בעצמו. בהמשך מופיע נוסח מקוצר וניתן לומר רק את הקצר לפי הצורך.

(ב) חוץ מהיודי יש **פסוקים ותפילות** שנוהגים לומר סביב החולה סמוך לפטירה.
(ג) חשוב מאוד לא לשבור את רוחו של החולה ולכן יאמרו את הדברים בעדינות ויציעו לומר את היודי כהתעוררות לתשובה ובעזרת השם יזכה לרפואה שלמה [ניתן להשתמש בביטוי עוד תאמר וידוי ביום הכיפורים בעזרת השם אך כדאי בכל אופן לומר גם עכשיו] באם החולה אינו בהכרה ניתן עדיין לומר את היודי על מנת לזכות אותו בשמיעת היודי ויהיו הדברים לזכותו.

(ד) לאחר יציאת הנפש אומרים 'צידוק הדין' – מופיע בסוף הקובץ.

היודי שעל החולה לומר הינו היודי הרגיל הנאמר בתפילת שחרית:

"אלהינו ואלהי אבותינו. תבוא לפניך תפלתנו ואל תתעלם מתחנו. שאין אנו עזי פנים וקשי ערף לומר לפניך אדני אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו. אבל אנחנו ואבותינו חטאנו. אשמונו. בגדנו. גזלנו. דברנו דפי. העונו. והרשענו. זדנו. חמסנו. טפלנו שקר. יעצנו רע. כזבנו. לצנו. מרדנו. נאצנו. סררנו. עונו. פשענו. צררנו. קשינו ערף. רשענו. שחתנו. תעבנו. תעינו. תעתענו. סרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו. ואתה צדיק על כל הבא עלינו. כי אמת עשית. ואנחנו הרשענו."

אם קשה לחולה לומר את כל נוסח היודי די שיאמר את הנוסח המקוצר:

"מודה אני לפניך אדני אלוהי ואלוהי אבותיי שרפואתי ומיתתי בידך, יהי רצון מלפניך שתרפאני רפואה שלמה, ואם אמות שתהיה כפרה על כל חטאים ועוונות ופשעים שחטאתי ושעוויתי ושפשעתי לפניך ותן חלקי בגן עדן וזכני לעולם הבא הצפון לצדיקים".

אם קשה לו לומר הנוסח המקוצר דלעיל יכול לומר:

"מיתתי כפרה על כל עוונותיי".

או: "ריבונו של עולם יהי רצון מלפניך שיהיה שלום מנחתתי".

אם החולה (או קרוביו) רוצה להאריך ביומיו יכול להוסיף את הנוסח שאומרים ביום כיפור:

מה נאמר לפניך יושב מרום, ומה נספר לפניך שוכן שחקים, הלא כל הנספרות והנגלות אפה יודע. אפה יודע רזי עולם, ותעלומות סתרי כל חי, אפה חופש כל חדרי בטן ובוחן כליות ולב, אין דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך.

ובכן יהי רצון מלפניך אדני אלהינו ואלהי אבותינו שתתכפר לנו על כל חטאתינו, ותסלח לנו על כל עונותינו, ותמחל לנו על כל פשעינו.

על חטא שחטאנו לפניך באנס ובצון. ועל חטא שחטאנו לפניך באמוץ הלב.
על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת. ועל חטא שחטאנו לפניך בבטוי שפתיים.
על חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר. ועל חטא שחטאנו לפניך בגלוי עריות.
על חטא שחטאנו לפניך בדבור פה. ועל חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה.
על חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב. ועל חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע.
על חטא שחטאנו לפניך בודוי פה. ועל חטא שחטאנו לפניך בויעדת זנות.
על חטא שחטאנו לפניך בצדון ובשגגה. ועל חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים.
על חטא שחטאנו לפניך בחזק יד. ועל חטא שחטאנו לפניך בחלול השם.
על חטא שחטאנו לפניך בטפשות פה. ועל חטא שחטאנו לפניך בטמאת שפתיים.
על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע. ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים.
ועל כלם אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו.

על חטא שחטאנו לפניך בכפת שחד. ועל חטא שחטאנו לפניך בכחש ובקזב.
על חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע. ועל חטא שחטאנו לפניך בלצון.
על חטא שחטאנו לפניך במשא ובמתן. ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל ובמשתה.
על חטא שחטאנו לפניך בנשף ובמרבית. ועל חטא שחטאנו לפניך בנטית גרון.
על חטא שחטאנו לפניך בשקור עין. ועל חטא שחטאנו לפניך בשיח שפתותינו.
על חטא שחטאנו לפניך בעינים רמות. ועל חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח.
ועל כלם אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו.

על חטא שחטאנו לפניך בפריקת על. ועל חטא שחטאנו לפניך בפלילות.
על חטא שחטאנו לפניך בצדית רע. ועל חטא שחטאנו לפניך בצרות עין.
על חטא שחטאנו לפניך בקלות ראש. ועל חטא שחטאנו לפניך בקשיות ערף.
על חטא שחטאנו לפניך בריצת רגלים להרע. ועל חטא שחטאנו לפניך ברכילות.
על חטא שחטאנו לפניך בשבועת שוא. ועל חטא שחטאנו לפניך בשנאת חנם.
על חטא שחטאנו לפניך בתשומת יד. ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לב.
ועל כלם אלוה סליחות, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו.

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם עולה. ועל חטאים שאנו חייבים עליהם חטאת.
ועל חטאים שאנו חייבים עליהם קרבן עולה ויורד. ועל חטאים שאנו חייבים עליהם אשם ודאי ותלוי.
ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מפת מרדות. ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מלקות ארבעים.
ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מיתה בידי שמים. ועל חטאים שאנו חייבים עליהם קרת וערירי.
ועל חטאים שאנו חייבים עליהם ארבע מיתות בית דין. סקילה, שרפה, הרג, וסנק.

על מצות עשה ועל מצות לא תעשה, בין שיש בה קום עשה ובין שאין בה קום עשה, את הגלויים לנו ואת שאינם גלויים לנו, את הגלויים לנו כבר אמרנום לפניך והודינו לך עליהם, ואת שאינם גלויים לנו לפניך הם גלויים וידועים, כדבר שנאמר הנספרות לאדני אלהינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת. כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישראל בכול דור ודור, ומבלעדך אין לנו מלך מוחל וסולח. **אלהי**, עד שלא נוצרתי איני כדאי, ועכשיו שנוצרתי קאלו לא נוצרתי, עפר אני בחיי קל וחמר במיתתי, הרי אני לפניך פכלי מלא בושה וכלמה.

יהי רצון מלפניך אדני אלהי ואלהי אבותי שלא אחטא עוד, ומה שחטאתי לפניך מחק ברחמיך הרבים, אבל לא על ידי יסורים וחקלים רעים.

תפילות שאומרים קרוב לזמן יציאת נשמה

בני המשפחה הנוכחים ליד הנפטר יזהרו שלא יפריעו את מנוחת החולה בבכי ובצעקות.
יש מנהג שפותחים את חלונות החדר בשעת יציאת נשמה.
אם אפשרי הדבר, טוב שיאמר גם החולה את הפסוקים הבאים.

קבלת עול מלכות שמיים:

**שמע ישראל אֱלֹהֵינוּ אֱדֹנָי אֶחָד.
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.**

ואומרים 3 פעמים:

אֱדֹנָי מֶלֶךְ אֱדֹנָי מֶלֶךְ אֱדֹנָי יְמִלֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ואומרים 7 פעמים:

אֱדֹנָי הוּא הָאֱלֹהִים.

ואומרים:

**מי אל כְּמוֹךָ נִשְׂא עֵוֶן וְעֵבֶר עַל פְּשַׁע לְשֵׁאֲרִית נַחֲלָתוֹ, לֹא הִחְזִיק לְעַד אִפּוֹ כִּי חָפַץ חֶסֶד
הוּא. יְשׁוּב יִרְחַמְנוּ, יִכְבֹּשׁ עֲוֹנֵתֵינוּ, וְתִשְׁלַח בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חַטְאוֹתֵם.**

בְּיַדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי, פְּדִיתָה אוֹתִי אֱדֹנָי אֵל אֱמֶת.

יְבָרְכֵךָ אֱדֹנָי יְיָ שְׂמֵרְךָ.

יְאֵר אֱדֹנָי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיְחַנֶּךָ.

יִשָּׂא אֱדֹנָי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם.

לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי אֱדֹנָי.

מִשֵּׁה אֱמֶת וְתוֹרַתוֹ אֱמֶת.

אני מאמין באמונה שלמה בה' אלהים אמת ושמו אמת, ובשלושה עשר העיקרים.

וימחול לכולם, ויבקש מחילה מכולם.

ניתן להוסיף את התפילות הבאות:

שלושה עשר עיקרי האמונה:

**יגדל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח, נִמְצָא וְאִין עַת אֵל מְצִיאוֹתוֹ. אֶחָד וְאִין יְחִיד כְּיַחֲדוֹ, נֶעְלָם וְגַם אִין סוּף
לְאַחַדוֹתוֹ. אִין לוֹ דְמוּת הַגּוּף וְאִינוֹ גּוּף, לֹא נִעְרַף אֵלָיו קִדְשָׁתוֹ. קִדְמוֹן לְכָל דְבָר אֲשֶׁר נִבְרָא, רֵאשׁוֹן וְאִין
רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ. הֵנוּ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל נוֹצֵר, יוֹרֵה גְדֻלְתוֹ וּמַלְכוּתוֹ. שְׁפַע נְבוֹאָתוֹ נִתְּנוּ, אֵל אֲנָשֵׁי סִגְלָתוֹ**

ותפארתו. לא קם בישראל כמשה עוד, נביא ומביט את תמונתו. תורת אמת נתן לעמו אל, על יד נביאו נאמן ביתו. לא יחליף האל ולא ימיר דתו, לעולמים לזולתו. צופה ויודע סתרינו, מבית לסוף דבר בקדמתו. גומל לאיש חסד כמפעלו, נותן לרשע רע כרשעתו. ישלח לקץ הימין משיחנו, לפדות מחפי קץ ישועתו. מתים יחיה אל ברב חסדו, ברוך עדי עד שם תהלתו.

נשמת כל חי תברך את שמך אדני אלהינו. ורוח כל בשר תפאר ותרום זכרך מלכנו תמיד. מן העולם ועד העולם אתה אל. ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע. פודה ומציל ומפרנס ומרחם בכל עת צרה וצוקה. אין לנו מלך עוזר וסומך אלא אתה. אלהי הראשונים והאחרונים. אלוה כל בריות. אדון כל תולדות. המהלל ברוב התשבחות. המנהג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים. ואדני לא ינום ולא יישן. המעורר ישנים. והמקיץ נרדמים. והמשיח אלמים. והמתיר אסורים. והסומך נפלים. והזוקק כפופים. לך לבדך אנחנו מודים. אלו פינו מלא שירה כים. ולשוננו רנה כהמון גליו. ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע. ועינינו מאירות כשמש וכירח. וידינו פרושות כנשרי שמים. ורגלינו קלות כאילות. אין אנחנו מספיקים להודות לך אדני אלהינו ואלהי אבותינו. ולברך את שמך על אחת מאלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים. הטובות שעשית עם אבותינו ועמנו. ממצרים גאלתנו אדני אלהינו. ומבית עבדים פדיתנו. ברעב זנתנו. ובשבע כלפלתנו. מחרב הצלתנו. ומדבר מלטתנו. ומחלים רעים ונאמנים דליתנו. עד הנה עזרנו רחמיה. ולא עצבנו חסדיך ואל תטשנו אדני אלהינו לנצח. על כן אברים שפלתנו בנו. ורוח ונשמה שנפחת באפינו. ולשון אשר שמת בפינו. הן הם. יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו ויעריצו ויקדישו וימליכו את שמך מלכנו. כי כל פה לך יודה. וכל לשון לך תשבע. וכל בך לך תכרע. וכל קומה לפניך תשתחוה. וכל לבבות יראוך. וכל קרב וכליות יזמרו לשמך. כדבר שכתוב. כל עצמותי תאמרנה אדני מי כמוך. מציל עני מחזק ממנו. ועני ואביון מגוזלו. מי ידמה לך. ומי ישנה לך. ומי יעריך לך. האל הגדול הגבור והנורא אל עליון. קונה שמים וארץ.

נהללך ונשבחך ונפארך ונברך את שם קדשך. כאמור, לדוד, ברכי נפשי את אדני. וכל קרבי את שם קדשו. האל בתעצמות עזך. הגדול בכבוד שמך. הגבור לנצח והנורא בנוראותיך. המלך היושב על כסא רם ונשא. שוכן עד מרום וקדוש שמו. וכתוב רננו צדיקים באדני. לישירים נאנה תהלה. בפי ישירים תתהלל. ובדברי צדיקים תתברך. ובלשון חסידים תתרום. ובקרב קדושים תתקדש. ובמקהלות רבבות עמך בית ישראל. ברנה יתפאר שמך מלכנו בכל דור ודור. שכן חובת כל היצורים. לפניך אדני אלהינו ואלהי אבותינו. להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר לברך לעלה ולקלס. על כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי עבדך משיחך.

ישתבח שמך לעד מלכנו. האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ. פי לך נאה אדני אלהינו ואלהי אבותינו שיר ושבחה. הלל וזמרה. עוז וממשלה. נצח גדלה וגבורה. תהלה ותפארת. קדשה ומלכות. ברכות והודאות מעתה ועד עולם. אל מלך גדול בתשבחות אל ההודאות. אדון הנפלאות. הבוחר בשירי זמרה. מלך אל חי העולמים.

[פרשת הקטורת:] **ויאמר אדני** אל משה קח לך סמים נטף ושחלת וחלבנה סמים ולבנה זכה. בד בבד יהיה. ועשית אתה קטרת רקח מעשה רוקח. ממלח טהור קדש. ושחקת ממנה הדק ונתתה ממנה לפני העדת באהל מועד אשר אנעד לך שמה. קדש קדשים תהיה לכם. ונאמר והקטיר עליו אהרן קטרת סמים. בבקר בבקר בהיטיבו את הנרת יקטירנה. ובהעלת אהרן את הנרת בין הערבים יקטירנה. קטרת תמיד לפני אדני לדרתיכם.

תנו רבנן פטום הקטרת כיצד. שלש מאות וששים ושמונה מנים היו בה. שלש מאות וששים וחמשה פמנין ימות החמה מנה בכל יום. מחציתו בבקר ומחציתו בערב. ושלשה מנים יתרים שמהם מכניס כהן גדול ונוטל מהם מלא חפניו ביום הפפורים. ומחזירן למכתשת בערב יום הפפורים כדי לקיים מצות דקה מן הדקה. ואחד עשר סמנים היו בה. ואלו הן (א) הצרי. (ב) והצפורן. (ג) והחלבנה. (ד) והלבונה.

משקל שבעים שבעים מנה. (ה) מור. (ו) וקציעה. (ז) ושבולת נרד. (ח) וכרפום. משקל ששה עשר ששה עשר מנה. (ט) קושט שנים עשר. (י) קלופה שלשה. (יא) קנמון תשעה. בורית פרשינא תשעה קבין. יין קפריסין סאין תלת וקבין תלתא. ואם לא מצא יין קפריסין מביא חמר חיוור עתיק. מלח סדומית רובע. מעלה עשן כל שהוא. רבי נתן הבבלי אומר אף כפת הירדן כל שהיא. אם נתן בה דבש פסלה. ואם חסר אחת מקל סממניה חייב מיתה.

רבן שמעון בן גמליאל אומר הצרי אינו אלא שרף הנוטף מעצי הקטף. בורית פרשינא למה היא באה כדי לשפות בה את הצפורן כדי שתהא נאה. יין קפריסין למה הוא בא כדי לשרות בו את הצפורן כדי שתהא עזה. והלא מי רגלים יפין לה אלא שאין מכניסין מי רגלים במקדש מפני הכבוד.

תנא רבי נתן אומר פשהוא שוחק אומר הדק היטב. היטב הדק. מפני שהקול יפה לבשמים. פטמה לחצאין פשה. לשליש ולרביע לא שמענו. אמר רבי יהודה זה הפלל אם כמדתה פשה לחצאין. ואם חסר אחת מקל סממניה חייב מיתה.

תני בר קפרא אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין. ועוד תני בר קפרא אלו הנה נותן בה קרטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה. ולמה אין מערבין בה דבש מפני שהתורה אמרה כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לאדני.

אדני צבאות עמנו. משגב לנו אלהי יעקב סלה.

אדני צבאות. אשרי אדם בטח בה.

אדני הושיעה. המלך יעננו ביום קראנו.

אנא בכח גדולת מינך. תתיר צרורה. קבל רנת. עמך, שגבנו. טהרנו נורא. נא גבור. דורשי יחודך. כבבת שמרם. ברכם טהרם. רחמי צדקתך. תמיד גמלם. חסין קדוש. ברוב טובך. נהל עדתך. יחיד גאה. לעמך פנה. זוכרי קדשתך. שועתנו קבל. ושמע צעקתנו. יודע תעלומות. ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד.

אדון עולם אשר מלך. בטרם כל יציר נברא.

לעת נעשה בחפצו כל. אזי מלך שמו נקרא.

ואחרי ככלות הכל. לבדו ימלך נורא.

והוא הנה. והוא הנה. והוא הנה בתפארה.

והוא אחד ואין שני. להמשיל לו להחבירה.

בלי ראשית בלי תכלית. ולו העז והמשרה.

והוא אלי וחי גואלי. וצור חבלי בעת צרה.

והוא נסי ומנוס לי. מנת כוסי ביום אקרא.

בידו אפקיד רוחי. בעת אישן ואעירה.

ועם רוחי גונתי. ה' לי ולא אירא.

ישב בסתר עליון בצל שדי תלונן, אמר לאדני מחסי ומצודתי, אלהי אבטח בו. כי הוא יצילך מפח יקוש, מדבר הוות, באברתו יסוף לך ותחת כנפיו תחסה. צנה וסחרה אמתו. לא תירא מפחד לילה, מחץ יעוף יומם, מדבר באפל יהלך, מקטב ישוד צהרים. יפל מצדך אלף ורובה מימינך. אליך לא יגש, רק בעיניך תביט, ושלמת רשעים תראה. כי אתה אדני מחסי, עליון שמת מעונך. לא תאנה אליך רעה, ונגע לא יקרב באהלך, כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. על כפים ישאונוך, פן תגוף באבן רגלך.

על שחל ופתן תדרה, תרמס כפיר ותנין. כי בי חשק ואפלטוהו, אשגבהו כי ידע שמי. יקראני ואענהו,
עמו אנכי בצרה, אחלצהו ואכבדהו. אך ימים אשביעהו, ואראהו בישועתי. אך ימים אשביעהו,
ואראהו בישועתי (תהילים פרק צ"א).

עלינו לשבח לאדון הכל. לתת גדלה ליוצר בראשית. שלא עשנו כגויי הארצות. ולא שמנו כמשפחות
האדמה. שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם. שהם משתחוים להבל וריק ומתפללים אל אל לא
יושיע. ואנחנו פורעים ומשתחוים ומודים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. שהוא נוטה שמים
ויסד ארץ. ומושב יקרו בשמים ממעל. ושכינת עזו בגבהי מרומים. הוא אלהינו אין עוד. אמת מלכנו.
אפס זולתו. פכתוב בתורתו. וידעת היום והשבת אל לבבך. כי אדני הוא האלהים בשמים ממעל ועל
הארץ מתחת. אין עוד.

על כן נקוה לך אדני אלהינו לראות מהרה בתפארת עזך. להעביר גלולים מן הארץ. והאילים כרות
יכרתון. לתקן עולם במלכות שדי. וכל בני בשר יקראו בשמך להפנות אליך כל רשעי ארץ. יכירו וידעו
כל יושבי תבל. כי לך תקרע כל ברך. תשבע כל לשון. לפניך אדני אלהינו יקרעו ויפלו. ולכבוד שמך יקר
יתנו. ויקבלו כלם את על מלכותך. ותמלך עליהם מהרה לעולם ועד. כי המלכות שלך היא ולעולמי עד
תמלך בכבוד. פכתוב בתורתך. אדני ימלך לעולם ועד.

לאחר יציאת הנפש אומרים צידוק הדין:

"אדני נתן ואדני לקח, יהי שם אדני מברך.

הצור תמים פעלו, כי כל-דרכיו משפט.

אל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא.

והלך לפניך צדקך, כבוד אדני יאספך.

תשכב בשלום ותישן בשלום, עד בא מנחם משמיע שלום."